

δαύλακας ό, Πελοπν. (Πάτρ.) — Γ. Μαθιουδ., Λουλούδ., 19 δαύλιακας "Ηπ. (Μέγα Περιστ.) Κεφαλλ. Μακεδ. (Βόιον) δαύλιαγκας Κεφαλλ.

Έκ τοῦ οὗς. δ α υ λ ό ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -α κ α ς.

1) Μέγα καυσόξυλον Πελοπν. (Πάτρ.): Πήγαινε νὰ φέρης ἕνα δαύλακα, γιὰ νὰ ψήσουμε τὸ φάσσακα (φάσσακας = μεγεθ. τοῦ πτηνοῦ φάσσα, μεγάλη φάσσα· ἐκ παραμυθ.) Συνών. δ α υ λ α ρ ο ς. 2) Μεταφ., ἐπὶ ὑπερβολικῆς φαγοποσίας "Ηπ. (Μέγα Περιστ.) Κεφαλλ. — Γ. Μαθιουδ., ἐνθ' ἄν.: Φρ. Τρώει τὸ δαύλιακα (τρώγει τόσο πολὺ, ὥστε καταβροχθίζει τὰ πάντα, ἀκόμη καὶ τὸν ἄρτον τὸν παρασκευασθέντα ἐκ σίτου προσβληθέντος ὑπὸ ἄνθρακος ἢ δ α υ λ ο ῦ) Κεφαλλ. Μωρὲ ἐσύ, γιέ μου, θέλεις ἕνα δαύλιακα, γιὰ νὰ χορτάσης! αὐτόθ. Μπά, πὺν νὰ φῆς τὸ δαύλιακα! αὐτόθ. "Εφαγίς τ' φάσσα; Φάι τώρα κι τοῦ δαύλιακα! (ἐκ παραμυθ.) Μέγα Περιστ. Σὰ δὸν ἔφαες τὸ φάσσακα, φάε καὶ τὸ δαύλακα (ἐκ διηγῆς.) Γ. Μαθιουδ., ἐνθ' ἄν.

δαυλάκι τό, Κρήτ. δαυλάκι Νάξ. ('Απύρανθ.) — Γ. 'Επαχτίτ., Προπύλ. 1 (1900), 241 — Λεξ. Δημητρ. δαυλάξ' Θεσσ. (Τρίκερ.) Στερελλ. (Χρισ.)

Έκ τοῦ οὗς. δ α υ λ ό ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά κ ι.

1) 'Ο μικρὸς δαυλὸς Θεσσ. (Τρίκερ.) Κρήτ. — Γ. 'Επαχτίτ., ἐνθ' ἄν.: Πᾶρε 'φτόια τοῦ δαυλάξ' κι βάλ' του σ'ν ἄκρ', μὴν πέσ' καταῆ κι καοῦμε Τρίκερ. Λησιμονοῦσε νὰ ξαιθαλίση τ' ἀποκαμένα λιγοστὰ δαυλάκια τῆς Γ. 'Επαχτίτ., ἐνθ' ἄν. 2) Τὸ μικρὸν εὐφλεκτον ξύλον Νάξ. ('Απύρανθ.) Στερελλ. (Χρισ.): Μπρή, 'ιά σβιάλετε τὴ φωτιά, 'ιά θὰ σβήση, δὲ ἀὴ θεωρεῖτε; 'ιά φέρτ' ἕνα δαυλάκι ἀκόμα 'Απύρανθ. Βάζαμι μ'κρά δαυλάκια κι πιλικουδὶς κι καίγανι Χρισ. Συνών. δ α δ ι.

δαυλάρι τό, Κρήτ. δαυλάρ' Θάσ. "Ιμβρ.

Έκ τοῦ οὗς. δ α υ λ ό ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά ρ ι.

1) Μικρὸς δαυλὸς, ἀνημμένος ἢ ἡμίκαυστος Θάσ. "Ιμβρ. Κρήτ.: Βάλε δυὸ πασσονκλίδια 'ς τὴ φωτιά, ν' ἀρπάξουν καὶ τὰ δαυλάρια Κρήτ. Ξεκαρβούνισε τὰ δαυλάρια 'ς τὴν παρασθιά, γιὰ νὰ 'ξάφουνε αὐτόθ. Σὰ δαυλάρια μαυρίσαν τὰ πονδάρια σ' Θάσ. || "Ασμ.

'Ο γ-εῖς τσῆ κόλλα μὲ πηλὸ κι ὁ ἄλλος μὲ χαλίκι

κ' ἢ μάννα τζη τσῆ κόλλαμε μ' ἕνα χοντροὸ δαυλάρι

Κρήτ. 2) 'Ο ἀποκεκομμένος λεπτὸς κλάδος ἀγρίου δένδρου, χρησιμεύων ὡς καύσιμος ὕλη Κρήτ.: Τὰ δαυλάρια μὲ τὰ χοδρὰ ξύλα ἄφτοννε καλύτερα. "Ηκοφε μὴν ξερὴ ἀμυγδαλιά κ' ἤβγαλε πέντε γομάρια δαυλάρια. Βάλε ἕνα δαυλάρι 'ς τὴ φωτιά, νὰ μὴ σβήση. β) Μεταφ., ὁ δαρμός, τὸ ξυλοκόπημα, τὸ ξ υ λ ο φ ό ρ τ ω μ α Κρήτ.: Τὸν ἤπιασε καὶ τοῦ 'δωκε ἕνα δαυλάρι, πὺν δὰ τὸ θυμᾶται!

δαύλαρος ό, Πελοπν. (Μάν.) Χίος δαύλαρους Στερελλ. (Αἰτωλ.) δαύλαρος Κύθηρ.

Έκ τοῦ οὗς. δ α υ λ ά ρ ι, κατὰ τύπ. μεγεθ.

Μέγας δαυλὸς ἐνθ' ἄν.: "Εφαγες τὸν πούλ-λαρο, φάε καὶ τὸ δαύλαρο Χίος. "Εβγα, θεά, μ' ἕνα δαύλαρο φωτιά, νὰ κάψης τοῦ κολιτσαροῦ τ' ἀφτία (κολιτσαροδός = καλικάντζαρος· ἐκ παραδ.) Κύθηρ. Σὺ πῶφας τοῦ φάσσαρου, φαί κι τοῦ δαύλαρου (φάσσαρος = μεγεθ. τοῦ πτηνοῦ φάσσα, μεγάλη φάσσα) Αἰτωλ. Συνών. δ α υ λ α κ α ς 1.

δαυλαρώνω Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.)

Έκ τοῦ οὗς. δ α υ λ ά ρ ι.

Δέρνω μὲ δ α υ λ ά ρ ι, ξυλοφορτώνω ἐνθ' ἄν.: "Ηπιασε τὸν κλέφτη 'ς τὸν κοῦμο δου καὶ τὸν ἐδαυλάρωσε καλὰ - καλὰ (κοῦμος = ὀρνιθῶν) Νεάπ.

δαύλας ό, Χίος (Καρδάμ. κ.ά.)

Έκ τοῦ οὗς. δ α υ λ α μεγεθ.

'Ο μεγάλος δαυλός: 'Αλάκ-κερος δαύλας! Καρδάμ.

δαυλί τό, δαυλὶν Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. ('Αμισ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ζαυλὶν Κύπρ. δαυλί σὺνηθ. καὶ Καππ. ('Αραβάν. Γούρτον.) Πόντ. ('Οφ.) δαυλί Εὐβ. (Κάρυστ.) Θεσσ. (Τσαγκαρ.) Θράκ. (Γέν. Μικρὸ Μοναστήρ. Σκοπ. Σωζόπ.) 'αυλί Κάρπ. δαλὶν Πόντ. (Κοτύωρ.) δαβέλι Τσακων. (Μέλαν. Τυρ.) ζαβέλι Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) Πληθ. δαυλία Πελοπν. (Κίτ. Γέρμ. Μάν.) δαλία Πόντ. (Κοτύωρ.)

Έκ τοῦ οὗς. δ α υ λ ό ς ὡς ὑποκορ.

1) Λεπτὸν, ἐπίμηκες τεμάχιον ξύλου ἀνημμένον ἢ ἡμίκαυστον κατὰ τὸ ἐν ἄκρον αὐτοῦ σὺνηθ. καὶ Καππ. ('Αραβάν. Γούρτον.) Πόντ. ('Αμισ. Κοτύωρ "Οφ. Τραπ. κ.ά.) Τσακων.: Χῶσε ἕνα δαυλί 'ς τὴ στάχτη, νὰ ξανανάφουμε ταχιά τὴ φωτιά, νὰ μὴ χαλᾶμε τὰ σπέρτα Πελοπν. (Δάρα 'Αρκαδ.) 'Ακοῦστε κ' ἐμένα, λέει ἡ τρίτη· ἐγὼ λέω νὰ πεθά-νη, μόλις ἀποκαῆ τὸ δαυλί πὺν καίεται 'ς τὸ τζάκι τώρα (ἐκ παραμυθ.) Στερελλ. (Κεφαλόβρ.) Τοῦ οὐτζάξ' εἶχ' d' βαρ-στιὰ ἢ πονδία, γιὰ νὰ μὴ βέφ'νι τὰ κάρβ'να 'ς τοῦ πάτουμα κι γιὰ νὰ στέκουντι τὰ δαυλιά Θεσσ. (Τσαγκαρ.) Σταύρου-ναν τὰ δαυλιά 'ς τοῦ οὐτζάξ' τὴ μέρα τοῦ Σταυροῦ Μακεδ. (Νάουσ.) Συντάρχα τὰ δαυλιά, κουντεῦ' νὰ σβήσ' ἢ φοντιά Στερελλ. (Φθιώτ.) Σιούμπα λίγον τὰ δαυλιά, νὰ χουνέν' ἢ φοντιά (σιούμπα = ἀνακάτψε) Μακεδ. (Γήλοφ.) 'Ιδῶ κά-πειους εἶχι φοντιά, φαίνιτι ἀπὸν τὰ δαυλιά π' ἀπόμ'ναν "Ηπ. (Κουκούλ.) Πᾶς νὰ γυρέψης 'ς τὴ γειτονιά ἕνα δαυλί ν' ἀνά-φουμε φωτιά; Πελοπν. (Τριφυλ.) Σπρώξε τὰ δαυλία 'ς τὴ φωτιά Πελοπν. (Γέρμ.) "Αρπαξ' ἕνα δαυλί κ' ἔβανι φοντιά 'ς τ' ἀχ'νονπόδια (εἶδος φρυγάνων) Εὐβ. ("Ακρ.) Πᾶρι δαυ-λί κι φέξι μ' Στερελλ. (Γραν.) Τότις δὲν εἶχανι φακά, κρα-τοῦσαν δαυλιά (φακά = φακούς) Θεσσ. (Μεγαλόβρ.) Φέρ' ἕνα δαυλί, ν' ἀνάφου τοῦ τσιγάρου Μακεδ. (Γήλοφ.) Θὰ πάρ' ἕνα δαυλί νὰ σὶ κάφου Στερελλ. (Λεπεν.) Παίρνει ἢ γιὰ τὸ δαυλί καὶ καίει τὸν κολιτσαροδὸ (= καλικάντζαρο) Πελοπν. ('Αναβρ.) 'Ο γέρος φονχτιάζει ἐν' ἀναμμένο δαυλί τσαι τσυ-νηγάει τὰ τσιλικρωτὰ (= καλικαντζάρια) Πελοπν. (Ξεχώρ.) Τὰ Χριστούγινα, παλιά, ὅταν γυρνοῦσαμε ἀπ' τὴν ἐκκλη-σιά, ἔβγινι ἢ μιγαλύτιρ' γ'ναῖκα τοῦ σπιτιοῦ κι πέταξι ἕνα δαυλί ἀναμμένον Μακεδ. (Γήλοφ.) Θέλει νὰ δὴ βιάσω, νὰ δὴ τζουλονφρίσω μὲ κᾶνα δαυλί Πελοπν. (Γαργαλ.) Τὰ χέ'ρα τῆς ἦταν μαῦρα σὰ δαυλία καμένα Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Τρακόσια δαυλιά ἀναμμένα, θὰ κάφουμε τὰ σπέρτα Μακρυγ., 'Απομν. 2, 109. "Ηταν ἄγριος σὰ γενίτσαρος καὶ μαῦρος σὰ δαυλί Χ. Χρηστοβασ., Διηγ., 19. || Φρ. Τὸν ἐπῆ-ρε μὲ τὰ δαυλιά (τὸν ἐδίωξε ρίπτων κατ' αὐτοῦ δαυλία) Λεξ. Αἰν. Κακὸ δαυλί νὰ σὲ κάψ'! (ἀρά) Στερελλ. (Γραν.) Νὰ σὲ δῶ ζαυλὶν καμ-μένον! (ἀρά) Κύπρ. || Παροιμ. φρ. "Εγινε δαυλί 'ς τὸ μεθύσι (ἐμεθύσθη εἰς τὸ ἐπαρκεν καὶ ἐκοκκίνη-σεν ὡς ὁ ἀνημμένος δαυλός) Πελοπν. (Λάμπ. Μεγαλόπ. Οἰν.) Συνών. φρ. ἔ γ ι ν ε σ κ ν ι π α - σ τ ο υ π ι ῖ - φ έ σ ι 'ς τὸ μ ε θ ῦ σ ι. Γινatóθηκε κ' ἔγινε δαυλί (ἐπέσιμωσεν καὶ ἐκοκκίνησε τὸ πρόσωπόν του) "Ηπ. (Λάκκα Σούλ.) Κάθεται 'ς τὰ δαυλιά (ἐπὶ ἐντόνως ἀνησυχούντων) "Ηπ.

